ด่วนที่สุด
ที่ ศธ ๐๓๑๑/ว๗๒

สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการ
อิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา
๙๙/๒๐ ถนนสุโขทัย เขตดุสิต
กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. ....

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/๕๐๖๑ ลงวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) หนังสือสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษาด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๓๑๑/๕๙๕ ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑
(๒) คำชี้แจงประกอบการจัดตั้งกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขอให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. .... ที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ประชุมปรับปรุงแก้ไขร่วมกับสำนักงบประมาณเมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษาพิจารณาแล้ว มีความเห็นดังนี้

๑. คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษาในการประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ได้พิจารณายืนยันร่างพระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. .... ตามที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้ตรวจพิจารณาและแก้ไขตามหนังสือสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษาด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๓๑๑/๕๙๕ ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) ซึ่งกำหนดให้กองทุนฯ ได้รับการจัดสรรทุนประเดิมจำนวนหนึ่งพันล้านบาทและเงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้ไม่น้อยกว่าร้อยละห้าของเงินงบประมาณแผ่นดินในส่วนที่เกี่ยวกับการศึกษาของปีงบประมาณก่อนในวาระเริ่มแรกเป็นเวลาห้าปี

๒. การแก้ไขตามมาตรา ๗ (๓) และ มาตรา ๗ วรรคสอง ในร่างพระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. .... ตามหนังสือที่อ้างถึง เป็นเงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้เป็นรายปีตามแผนการใช้เงินที่คณะกรรมการและคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว โดยในวรรคสองระบุว่าให้เงินอุดหนุนตาม (๓) ให้รัฐบาลจัดสรรให้เพียงพอตามแผนการใช้เงินตาม (๓) จะมีผลต่อการดำเนินงานของกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญมาตรา ๕๔ ดังนี้

๒.๑ การกำหนดให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้ให้ความเห็นชอบแผนการใช้เงินที่คณะกรรมการบริหารกองทุนเสนอเป็นรายปีจะทำให้การบริหารจัดการกองทุนขาดความเป็นอิสระตามเจตนารมย์ของมาตรา ๕๔ แห่งรัฐธรรมนูญ เพราะคณะกรรมการบริหารกองทุนและคณะรัฐมนตรีต่างมีสถานะการขัดกันแห่งผลประโยชน์ (Conflict of Interest) ด้วยคณะรัฐมนตรีซึ่งเป็นผู้แต่งตั้งประธานและคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งคณะกรรมการโดยตำแหน่งในคณะกรรมการบริหารกองทุน จึงจะทำให้คณะกรรมการบริหารกองทุนไม่สามารถเสนอแผนการใช้เงินแก่คณะรัฐมนตรีได้อย่างเป็นอิสระ

๒.๒ การพิจารณาแผนการใช้เงินที่คณะกรรมการบริหารกองทุนเสนอแก่คณะรัฐมนตรีนั้น สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะต้องดำเนินการส่งแผนการใช้เงินเวียนให้ทุกส่วนราชการที่เกี่ยวข้องยืนยันความเห็นชอบในแผนการใช้เงินดังกล่าว ซึ่งจะทำให้การจัดสรรงบประมาณให้แก่กองทุนขาดความเป็นอิสระจากระบบราชการ และจะส่งผลให้การดำเนินงานของกองทุนไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญมาตรา ๕๔

๒.๓ การจัดสรรเงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้เป็นรายปีด้วยวิธีการตามมาตรา ๗ จะทำให้คณะกรรมการบริหารกองทุนไม่สามารถกำหนดเป้าหมายรวมทั้งวางแผนการดำเนินงานทั้งในระยะสั้นและในระยะยาว รวมทั้งการจัดลำดับความสำคัญของภารกิจของกองทุนรายกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากขนาดทรัพยากรของกองทุนทั้งโดยรวมและรายกลุ่มเป้าหมายที่รัฐบาลจัดสรรให้ในแต่ละปีอาจไม่สอดคล้องกับเป้าหมายและแผนการดำเนินงานทั้งในระยะสั้นและระยะยาวของคณะกรรมการบริหารกองทุน ซึ่งอาจส่งผลให้การดำเนินงานของกองทุนไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญมาตรา ๕๔

๓. ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานของกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาเป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเพื่อให้การปฏิรูปความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาตามเจตนารมย์ของรัฐธรรมนูญสามารถดำเนินการได้อย่างยั่งยืน สำนักงบประมาณจึงควรดำเนินการจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาในแต่ละปีตามกรอบงบประมาณและแผนการดำเนินงานที่คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษาได้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติหลักการไปเมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย (๒)

ในการนี้ หากคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ.... ตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ปรับปรุงแก้ไขมา ก็ขอให้คณะรัฐมนตรีนำข้อสังเกตใน ๒ และ ๓ ไปดำเนินการสั่งการแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

จึงเรียนยืนยันมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์กิตติคุณจรัส สุวรรณเวลา)
ประธานกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา

สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา
โทร. ๐ ๒๖๖๘ ๗๑๒๓ ต่อ ๒๓๔๙
โทรสาร ๐ ๒๒๔๓ ๒๗๖๗, ๐ ๒๒๔๓ ๒๗๗๕